EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 15.12.2020.
COM(2020) 824 final

ANNEXES 1 to 6

PRILOZI

Prijedlogu
UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o smjernicama za transeuropsku energetsku infrastrukturu i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 347/2013

{SEC(2020) 431 final} - {SWD(2020) 346 final} - {SWD(2020) 347 final}

PRILOG I.

PRIORITETNI KORIDORI I PODRUČJA ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

1. PRIORITETNI ELEKTROENERGETSKI KORIDORI

(1) Elektroenergetska međupovezanost sjevera i juga u zapadnoj Europi („NSI Zapad – elektroenergetika”): povezivanja država članica regije sa Sredozemljem, uključujući Iberski poluotok, posebno radi integracije električne energije iz obnovljivih izvora i jačanja unutarnjih infrastruktura mreže u cilju poticanja integracije tržišta u regiji.

Predmetne države članice: Austrija, Belgija, Francuska, Irska, Italija, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Njemačka, Portugal i Španjolska.

(2) Elektroenergetska međupovezanost sjevera i juga u srednjoistočnoj i jugoistočnoj Europi („NSI Istok – elektroenergetika”): međupovezivanja i unutarnji dalekovodi u smjeru sjever-jug i istok-zapad u cilju uspostave unutarnjeg tržišta i integracije proizvodnje iz obnovljivih izvora energije.

Predmetne države članice: Austrija, Bugarska, Cipar, Češka, Grčka, Hrvatska, Italija, Mađarska, Njemačka, Poljska, Rumunjska, Slovačka i Slovenija.

(3) Plan međupovezanosti baltičkog energetskog tržišta u području električne energije („BEMIP Elektroenergetika”): povezivanja između država članica i unutarnji dalekovodi u baltičkoj regiji kako bi se potaknula integracija tržišta i integrirali sve veći udjeli obnovljivih izvora energije u regiji.

Predmetne države članice: Danska, Estonija, Finska, Latvija, Litva, Njemačka, Poljska i Švedska.

2. PRIORITETNI KORIDORI ODOBALNE MREŽE

(4) Mreža sjevernih mora („NSOG”): razvoj integrirane odobalne elektroenergetske mreže i povezani spojni vodovi u Sjevernom moru, Irskom moru, La Mancheu i susjednim vodama za prijenos električne energije iz obnovljivih izvora na moru do centara potrošnje i skladišta te u cilju povećanja prekogranične razmjene električne energije.

Predmetne države članice: Belgija, Danska, Francuska, Irska, Luksemburg, Nizozemska, Njemačka i Švedska.

(5) Odobalna mreža u okviru Plana međupovezanosti baltičkog energetskog tržišta („BEMIP na moru”): razvoj integrirane odobalne elektroenergetske mreže i povezani spojni vodovi u Baltičkom moru i susjednim vodama za prijenos električne energije iz obnovljivih izvora energije na moru do centara potrošnje i skladišta te u cilju povećanja prekogranične razmjene električne energije.

Predmetne države članice: Danska, Estonija, Finska, Latvija, Litva, Njemačka, Poljska i Švedska.

(6) Južna i istočna odobalna mreža: razvoj integrirane odobalne elektroenergetske mreže i povezani spojni vodovi u Sredozemnom moru, Crnom moru i susjednim vodama za prijenos električne energije iz obnovljivih izvora na moru do centara potrošnje i skladišta te u cilju povećanja prekogranične razmjene električne energije.

Predmetne države članice: Bugarska, Cipar, Francuska, Grčka, Hrvatska, Italija, Malta, Rumunjska, Slovenija i Španjolska.

(7) Odobalna mreža jugozapadne Europe: razvoj integrirane odobalne elektroenergetske mreže i povezani spojni vodovi u sjevernom dijelu Atlantskog oceana za prijenos električne

energije iz obnovljivih izvora na moru do centara potrošnje i skladišta te u cilju povećanja prekogranične razmjene električne energije.

Predmetne države članice: Francuska, Irska, Portugal i Španjolska.

3. PRIORITETNI KORIDORI ZA VODIK I ELEKTROLIZATORI

(8) Međupovezanost infrastrukture za vodik u zapadnoj Europi („HI Zapad”): infrastruktura za vodik kojom se omogućuje stvaranje integrirane okosnice za vodik u cilju povezivanja zemalja u regiji i ispunjavanja njihovih infrastrukturnih potreba za vodikom, čime se podupire stvaranje mreže za transport vodika na razini EU-a.

Elektrolizatori: podupiranje dobivanja plina iz električne energije kako bi se omogućilo smanjenje emisija stakleničkih plinova i doprinijelo sigurnom, učinkovitom i pouzdanom radu sustava i integraciji pametnog energetskog sustava. Predmetne države članice: Austrija, Belgija, Danska, Francuska, Irska, Italija, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Njemačka, Portugal i Španjolska.

(9) Međupovezanost infrastrukture za vodik u srednjoistočnoj i jugoistočnoj Europi („HI Istok”): infrastruktura za vodik kojom se omogućuje stvaranje integrirane okosnice za vodik u cilju povezivanja zemalja u regiji i ispunjavanja njihovih infrastrukturnih potreba za vodikom, čime se podupire stvaranje mreže za transport vodika na razini EU-a.

Elektrolizatori: podupiranje dobivanja plina iz električne energije kako bi se omogućilo smanjenje emisija stakleničkih plinova i doprinijelo sigurnom, učinkovitom i pouzdanom radu sustava i integraciji pametnog energetskog sustava. Predmetne države članice: Austrija, Bugarska, Cipar, Češka, Grčka, Hrvatska, Italija, Mađarska, Njemačka, Poljska, Rumunjska, Slovačka i Slovenija.

(10) Plan međupovezanosti baltičkog energetskog tržišta u području vodika („BEMIP Vodik”): infrastruktura za vodik kojom se omogućuje stvaranje integrirane okosnice za vodik u cilju povezivanja zemalja u regiji i ispunjavanja njihovih infrastrukturnih potreba za vodikom, čime se podupire stvaranje mreže za transport vodika na razini EU-a.

Elektrolizatori: podupiranje dobivanja plina iz električne energije kako bi se omogućilo smanjenje emisija stakleničkih plinova i doprinijelo sigurnom, učinkovitom i pouzdanom radu sustava i integraciji pametnog energetskog sustava. Predmetne države članice: Danska, Estonija, Finska, Latvija, Litva, Njemačka, Poljska i Švedska.

4. PRIORITETNA TEMATSKA PODRUČJA

(11) Uvođenje pametnih elektroenergetskih mreža: usvajanje tehnologija pametnih mreža u Uniji u cilju učinkovite integracije ponašanja i djelovanja svih korisnika priključenih na elektroenergetsku mrežu, posebno proizvodnje velikih količina električne energije iz obnovljivih ili distribuiranih izvora i upravljanja potrošača potrošnjom.

Predmetne države članice: sve.

(12) Prekogranična mreža ugljikova dioksida: razvoj infrastrukture za transport ugljikova dioksida između država članica i sa susjednim trećim zemljama u cilju hvatanja i skladištenja ugljikova dioksida.

Predmetne države članice: sve.

(13) Pametne plinske mreže: usvajanje tehnologija pametnih plinskih mreža diljem Unije kako bi se u plinsku mrežu učinkovito integrirao veći broj obnovljivih izvora plina i izvora niskougljičnog plina, poduprla primjena inovativnih rješenja za upravljanje mrežom i olakšala pametna integracija energetskog sektora i upravljanje potrošnjom.

Predmetne države članice: sve.

PRILOG II.

KATEGORIJE ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

Kategorije energetske infrastrukture koje treba izraditi u cilju provedbe prioriteta energetske infrastrukture navedenih u Prilogu I. jesu sljedeće:

(1) za električnu energiju:

(a) visokonaponski nadzemni prijenosni vodovi ako su projektirani za napon od 220 kV ili veći te podzemni i podmorski prijenosni kabeli ako su projektirani za napon od 150 kV ili veći;

(b) objekti za skladištenje električne energije koji se upotrebljavaju za stalno ili privremeno skladištenje električne energije u nadzemnoj ili podzemnoj infrastrukturi ili geološkim lokacijama, pod uvjetom da su izravno povezani s visokonaponskim prijenosnim vodovima projektiranima za napon od 110 kV ili veći;

(c) sva oprema ili instalacije bitni za zaštićen, siguran i učinkovit rad sustava navedenih u točkama (a) i (b), uključujući sustave zaštite, praćenja i kontrole za sve razine napona i trafostanice;

(d) sustavi i komponente koji integriraju IKT (putem operativnih digitalnih platformi), kontrolne sustave i senzorske tehnologije na razini prijenosa i srednjonaponske distribucije, a čiji je cilj učinkovitija i inteligentnija mreža za prijenos i distribuciju električne energije, povećani kapacitet za integraciju novih oblika proizvodnje, skladištenja i potrošnje te olakšavanje novih poslovnih modela i tržišnih struktura;

(e) sva oprema ili instalacije koje spadaju u kategoriju navedenu u točki (a) i imaju dvojnu funkcionalnost: međupovezivanje i prijenos odobalne električne energije iz obnovljivih izvora s lokacija za proizvodnju na moru u dvije zemlje ili više njih, kao i sva oprema ili instalacije uz obalu koje su nužne za zaštićeno, sigurno i učinkovito funkcioniranje, uključujući sustave zaštite, praćenja i kontrole, te potrebne trafostanice ako su potrebne za interoperabilnost tehnologije, među ostalim, kompatibilnost sučelja između različitih tehnologija („odobalne mreže za energiju iz obnovljivih izvora”);

(2) za pametne plinske mreže:

(a) sva oprema ili instalacije u nastavku čiji je cilj omogućivanje i olakšavanje integracije plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova (uključujući biometan ili vodik) u mrežu: digitalni sustavi i komponente koji integriraju IKT, kontrolne sustave i senzorske tehnologije kako bi se omogućilo interaktivno i inteligentno praćenje, mjerenje, kontrola kvalitete i upravljanje proizvodnjom, prijenosom, distribucijom i potrošnjom plina unutar plinske mreže. Nadalje, takvi projekti mogu uključivati i opremu kojom se omogućuju obrnuti tokovi, od distribucije do razine transporta, i povezane potrebne nadogradnje postojeće mreže;

(3) za vodik:

(a) cjevovodi za transport vodika koji na transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi omogućuju pristup većem broju korisnika mreži koja uglavnom sadržava visokotlačne cjevovode za vodik, isključujući cjevovode za lokalnu distribuciju vodika;

(b) podzemni skladišni objekti koji su povezani s visokotlačnim cjevovodima za vodik iz točke (a);

(c) objekti za prihvat, skladištenje i uplinjavanje ili dekompresiju ukapljenog vodika ili vodika ugrađenog u druge kemijske tvari u cilju ubrizgavanja vodika u mrežu;

(d) sva oprema ili instalacije koji su bitni za zaštićen, siguran i učinkovit rad sustava vodika ili omogućivanje dvosmjernog kapaciteta, uključujući kompresorske stanice.

Sva infrastruktura navedena u točkama (a), (b), (c) i (d) može biti novoizgrađena ili prenamijenjena iz infrastrukture za prirodni plin u infrastrukturu za vodik, ili njihova kombinacija;

(4) za objekte za elektrolizu:

(a) elektrolizatori: i. kapaciteta najmanje 100 MW, ii. čija je proizvodnja u skladu sa zahtjevom uštede emisija stakleničkih plinova u životnom vijeku od 70 % u odnosu na usporedno fosilno gorivo od 94 g CO_2e/MJ, kako je utvrđeno u članku 25. stavku 2. i Prilogu V. Direktivi (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća[1]. Uštede emisija stakleničkih plinova u životnom vijeku izračunavaju se primjenom metodologije iz članka 28. stavka 5. Direktive (EU) 2018/2001 ili, alternativno, primjenom norme ISO 14067 ili ISO 14064-1. Kvantificirane uštede emisija stakleničkih plinova u životnom vijeku provjeravaju se u skladu s člankom 30. Direktive (EU) 2018/2001, ako je primjenjivo, ili ih provjerava neovisna treća strana, te iii. koji imaju i funkciju povezanu s mrežom;

(b) pripadajuća oprema;

(5) za ugljikov dioksid:

(a) namjenski cjevovodi, osim proizvodne cjevovodne mreže, koji se upotrebljavaju za transport ugljikova dioksida iz više od jednog izvora, tj. industrijskih instalacija (uključujući elektrane) koje proizvode ugljikov dioksid iz izgaranja ili drugih kemijskih reakcija koje obuhvaćaju fosilne ili nefosilne spojeve koji sadržavaju ugljik, za potrebe trajnog geološkog skladištenja ugljikova dioksida u skladu s Direktivom 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[2];

(b) objekti za ukapljivanje i privremeno skladištenje ugljikova dioksida radi njegova daljnjeg transporta. To ne uključuje infrastrukturu unutar geološke formacije koja se upotrebljava za trajno geološko skladištenje ugljikova

[1] SL L 328, 21.12.2018., str. 82.
[2] SL L 140, 5.6.2009., str. 114.

dioksida u skladu s Direktivom 2009/31/EZ ni povezane površinske objekte i objekte za ubrizgavanje;

(c) sva oprema ili instalacije bitne za zaštićen, siguran i učinkovit rad predmetnog sustava, uključujući sustave zaštite, praćenja i kontrole.

PRILOG III.

REGIONALNI POPISI PROJEKATA OD ZAJEDNIČKOG INTERESA

1. PRAVILA ZA SKUPINE

(1) Kad je riječ o energetskoj infrastrukturi koja je u nadležnosti nacionalnih regulatornih tijela, svaka se skupina sastoji od predstavnika država članica, nacionalnih regulatornih tijela, operatora prijenosnih sustava, Komisije, Agencije te ENTSO-a za električnu energiju ili ENTSO-a za plin, prema potrebi.

Za ostale kategorije energetske infrastrukture svaka se skupina sastoji od predstavnika država članica, promotora projekata na koje se odnosi svaki od relevantnih prioriteta utvrđenih u Prilogu I. i Komisije.

(2) Ovisno o broju predloženih projekata za popis Unije, regionalnim infrastrukturnim nedostacima i razvoju tržišta, skupine i tijela odlučivanja skupina mogu se prema potrebi podijeliti, spojiti ili sastati u različitim sastavima kako bi raspravljali o pitanjima koja su zajednička svim skupinama ili koja se odnose isključivo na određene regije. Takva pitanja mogu, među ostalim, biti povezana s međuregionalnom usklađenošću ili s potencijalno prevelikim brojem predloženih projekata uvrštenih u nacrt regionalnih popisa.

(3) Svaka skupina organizira svoj rad u skladu s aktivnostima regionalne suradnje na temelju članka 61. Direktive (EU) 2019/944, članka 7. Direktive 2009/73/EZ, članka 34. Uredbe (EU) 2019/943 i članka 12. Uredbe (EZ) br. 715/2009 te u okviru drugih postojećih struktura za regionalnu suradnju.

(4) U svrhu provedbe relevantnog prioriteta navedenog u Prilogu I., svaka skupina prema potrebi poziva promotore projekta koji bi mogao biti prihvatljiv za odabir kao projekt od zajedničkog interesa, kao i predstavnike nacionalnih uprava, regulatornih tijela i operatora prijenosnih sustava iz trećih zemalja. Odluka o pozivanju predstavnika trećih zemalja donosi se konsenzusom.

(5) Svaka skupina prema potrebi poziva organizacije koje predstavljaju relevantne dionike – i, ako se to smatra prikladnim, izravno dionike – uključujući proizvođače, operatore distribucijskih sustava, dobavljače, potrošače i organizacije za zaštitu okoliša. Skupina može organizirati rasprave ili savjetovanja kada je to potrebno za provedbu njezinih zadaća.

(6) Kad je riječ o sastancima skupina, Komisija na platformi dostupnoj dionicima objavljuje interna pravila, ažurirani popis organizacija članica, redovito ažurirane informacije o napretku rada, dnevne redove sastanaka te zapisnike sastanaka, ako su dostupni. Rasprave tijela odlučivanja skupina i rangiranje projekata u skladu s člankom 4. stavkom 5. povjerljivi su.

(7) Komisija, Agencija i skupine teže dosljednosti između različitih skupina. Stoga Komisija i Agencija osiguravaju, prema potrebi, razmjenu informacija između predmetnih skupina o radu od međuregionalnog interesa.

(8) Sudjelovanjem nacionalnih regulatornih tijela i Agencije u skupinama ne ugrožava se ispunjavanje njihovih ciljeva i dužnosti na temelju ove Uredbe ni članaka 58., 59. i 60. Direktive (EU) 2019/944 i članaka 40. i 41. Direktive 2009/73/EZ ni na temelju Uredbe (EU) 2019/942.

2. POSTUPAK UTVRĐIVANJA REGIONALNIH POPISA

(1) Ako promotori projekata čiji su projekti potencijalno prihvatljivi za odabir kao projekti od zajedničkog interesa žele dobiti status projekta od zajedničkog interesa, dostavljaju skupini zahtjev za dodjelu statusa projekta od zajedničkog interesa, koji uključuje:

(a) procjenu njihovih projekata s obzirom na doprinos provedbi prioriteta navedenih u Prilogu I.;

(b) analizu ispunjenja relevantnih kriterija definiranih u članku 4.;

(c) za projekte koji su dovoljno razvijeni, analizu troškova i koristi za pojedini projekt na temelju metodologija koje je izradio ENTSO za električnu energiju ili ENTSO za plin u skladu s člankom 11.;

(d) sve druge važne informacije za evaluaciju projekta.

(2) Svi primatelji čuvaju povjerljivost poslovno osjetljivih informacija.

(3) Predloženi projekti prijenosa i skladištenja električne energije od zajedničkog interesa koji pripadaju kategorijama utvrđenima u točki 1. podtočkama (a), (b), (c) i (e) Priloga II. projekti su koji su dio posljednjeg dostupnog desetogodišnjeg plana razvoja elektroenergetske mreže na razini Unije, koji je izradio ENTSO za električnu energiju u skladu s člankom 30. Uredbe (EU) 2019/943. Predloženi projekti prijenosa i skladištenja električne energije od zajedničkog interesa koji pripadaju kategorijama utvrđenima u točki 1. podtočki (e) Priloga II. projekti su koji proizlaze iz plana razvoja integrirane odobalne mreže iz članka 14. stavka 2. i usklađeni su s njim.

(4) Od 1. siječnja 2024. predloženi projekti u području vodika od zajedničkog interesa koji pripadaju kategorijama utvrđenima u točki 3. Priloga II. projekti su koji su dio posljednjeg dostupnog desetogodišnjeg plana razvoja plinske mreže na razini Unije, koji je izradio ENTSO za plin u skladu s člankom 8. Uredbe (EZ) br. 715/2009.

(5) Do 30. lipnja 2022. i potom za sve desetogodišnje planove razvoja mreže na razini Unije, ENTSO za električnu energiju i ENTSO za plin izdaju ažurirane smjernice za uključivanje projekata u svoje desetogodišnje planove razvoja mreže na razini Unije iz točaka 3. i 4. kako bi se osiguralo jednako postupanje i transparentnost postupka. Za sve projekte uvrštene na Unijin popis projekata od zajedničkog interesa koji je u to vrijeme na snazi smjernicama se definira pojednostavljeni postupak uključivanja u desetogodišnje planove razvoja mreže na razini Unije, što podrazumijeva automatsko uključivanje, pri čemu se u obzir uzimaju dokumentacija i podaci koji su već dostavljeni tijekom prethodnih postupaka izrade desetogodišnjih planova razvoja mreže na razini Unije sve dok su informacije u njima valjane.

ENTSO za električnu energiju i ENTSO za plin savjetuju se s Komisijom i Agencijom o svojim nacrtima smjernica za uključivanje projekata u desetogodišnje planove razvoja mreže na razini Unije i uzimaju u obzir njihove preporuke prije objave konačnih smjernica.

(6) Predloženi projekti za transport ugljikova dioksida koji pripadaju kategoriji iz točke 5. Priloga II. predstavljaju se kao dio plana za razvoj prekogranične infrastrukture za transport i skladištenje ugljikova dioksida koji izrađuju najmanje dvije države članice, a Komisiji ga predstavljaju predmetne države članice ili subjekti koje su odredile te države članice.

(7) Za predložene projekte koji su u nadležnosti nacionalnih regulatornih tijela, nacionalna regulatorna tijela i, prema potrebi, Agencija, ako je to moguće u kontekstu regionalne suradnje u skladu s člankom 61. Direktive (EU) 2019/944 i člankom 7. Direktive 2009/73/EZ, provjeravaju dosljednu primjenu kriterija i metodologije analize troškova i koristi te ocjenjuju njihovu prekograničnu važnost. Svoju procjenu predstavljaju skupini.

(8) Za sve druge predložene projekte Komisija ocjenjuje primjenu kriterija iz članka 4. Komisija uzima u obzir i mogućnost budućeg produljenja kako bi se uključile dodatne države članice. Komisija svoju procjenu predstavlja skupini.

(9) Svaka država članica na čije se područje predloženi projekt ne odnosi, ali može imati neto pozitivan učinak ili znatan učinak, na primjer na okoliš ili na rad energetske infrastrukture na njezinu državnom području, može iznijeti svoje mišljenje skupini navodeći svoju zabrinutost.

(10) Tijelo odlučivanja skupine ispituje, na zahtjev države članice skupine, potkrijepljene razloge koje je država iznijela u skladu s člankom 3. stavkom 3. za neodobravanje projekta od zajedničkog interesa ili projekta od zajedničkog interesa povezanog s njezinim državnim područjem.

(11) Skupina se sastaje kako bi ispitala i rangirala predložene projekte uzimajući u obzir procjenu regulatora ili, ako je riječ o projektima koji nisu u nadležnosti nacionalnih regulatornih tijela, procjenu Komisije.

(12) Nacrt regionalnih popisa predloženih projekata u nadležnosti nacionalnih regulatornih tijela koje sastavljaju skupine, sa svim mišljenjima navedenima u točki 9., dostavljaju se Agenciji šest mjeseci prije datuma donošenja popisa Unije. Agencija ocjenjuje nacrt regionalnih popisa i pripadajuća mišljenja u roku od tri mjeseca od datuma primitka. Agencija daje mišljenje o nacrtu regionalnih popisa, posebno o dosljednoj primjeni kriterija te analize troškova i koristi po regijama. Mišljenje Agencije donosi se u skladu s postupkom iz članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2019/942.

(13) U roku od mjesec dana od datuma primitka mišljenja Agencije tijelo odlučivanja svake skupine donosi konačni regionalni popis, poštujući odredbe članka 3. stavka 3., na temelju prijedloga skupina i uzimajući u obzir mišljenje Agencije i ocjenu nacionalnih regulatornih tijela podnesenu u skladu s točkom 7. ili, ako je riječ o projektima koji nisu u nadležnosti nacionalnih regulatornih tijela, ocjenu Komisije predloženu u skladu s točkom 8. Skupine dostavljaju konačne regionalne popise Komisiji sa svim mišljenjima kako je navedeno u točki 9.

(14) Ako bi na temelju zaprimljenih regionalnih popisa i nakon što se uzme u obzir mišljenje Agencije predloženih projekata od zajedničkog interesa na Unijinu popisu bilo toliko da se njima ne može upravljati, Komisija nakon savjetovanja sa svakom predmetnom skupinom razmatra mogućnost da na popis Unije ne uvrsti projekte koje je predmetna skupina rangirala kao najniže u skladu s redoslijedom utvrđenim na temelju članka 4. stavka 5.

PRILOG IV.

PRAVILA I POKAZATELJI KOJI SE ODNOSE NA KRITERIJE ZA PROJEKTE OD ZAJEDNIČKOG INTERESA I ZA PROJEKTE OD UZAJAMNOG INTERESA

(1) Pod projektom sa znatnim prekograničnim učinkom smatra se projekt na području države članice koji ispunjava sljedeće uvjete:

(a) kad je riječ o prijenosu električne energije, povećava se kapacitet prijenosa mreže ili kapacitet raspoloživ za komercijalne protoke na granici te države članice s jednom ili više drugih država članica, čime se prekogranični kapacitet prijenosa mreže na granici te države članice s jednom ili više drugih država članica povećava za najmanje 500 megavata u usporedbi sa situacijom bez puštanja projekta u rad;

(b) kad je riječ o skladištenju električne energije, osigurava se instalirani kapacitet od najmanje 225 MW i kapacitet za skladištenje kojim se omogućuje neto godišnja proizvodnja električne energije od 250 gigavatsati godišnje;

(c) kad je riječ o pametnim elektroenergetskim mrežama, projekt je namijenjen opremi i instalacijama visokog i srednjeg napona. Uključuje operatore prijenosnih sustava, operatore prijenosnih i distribucijskih sustava ili operatore distribucijskih sustava iz najmanje dviju država članica. Operatori distribucijskih sustava mogu biti uključeni samo uz potporu operatora prijenosnih sustava barem dviju država članica koji su usko povezani s projektom i osiguravaju interoperabilnost. Projektom je obuhvaćeno najmanje 50 000 korisnika, proizvođača, potrošača ili proizvođača-potrošača električne energije u području potrošnje od najmanje 300 gigavatsati godišnje, od čega najmanje 20 % potječe iz varijabilnih obnovljivih izvora;

(d) kad je riječ o transportu vodika, omogućuje ga se preko granica predmetnih država članica ili se postojeći prekogranični transportni kapacitet vodika na granici između dviju država članica povećava za najmanje 10 % u usporedbi sa stanjem prije puštanja projekta u rad, pri čemu mora u dovoljnoj mjeri biti vidljivo da je projekt ključan dio planirane prekogranične mreže za vodik te se mora dati dostatan dokaz o postojećim planovima i suradnji sa susjednim zemljama i mrežnim operatorima;

(e) kad je riječ o objektima za skladištenje ili prihvat vodika iz točke 3. Priloga II., cilj je izravno ili neizravno opskrbljivati najmanje dvije države članice;

(f) kad je riječ o elektrolizatorima, osiguravaju se instalirani kapacitet od najmanje 100 MW i izravne ili neizravne koristi za najmanje dvije države članice;

(g) kad je riječ o pametnim plinskim mrežama, uključeni su operatori prijenosnih sustava, operatori prijenosnih i distribucijskih sustava ili operatori distribucijskih sustava iz najmanje dviju država članica. Operatori distribucijskih sustava mogu biti uključeni samo uz potporu operatora prijenosnih sustava barem dviju država članica koji su usko povezani s projektom i osiguravaju interoperabilnost.

(2) Projekt od uzajamnog interesa sa znatnim prekograničnim učinkom projekt je koji ispunjava sljedeće uvjete:

(h) kad je riječ o projektima od zajedničkog interesa u kategoriji utvrđenoj u točki 1. podtočkama (a) i (e) Priloga II., povećava se kapacitet prijenosa mreže ili kapacitet dostupan za komercijalne protoke na granici te države članice s jednom ili više trećih

zemalja te osiguravaju znatne koristi za najmanje dvije države članice u skladu s posebnim kriterijima navedenima u članku 4. stavku 3. Izračun koristi za države članice provodi i objavljuje ENTSO za električnu energiju u okviru desetogodišnjeg plana razvoja mreže na razini Unije;

(i) kad je riječ o projektima od zajedničkog interesa u kategoriji utvrđenoj u točki 3. Priloga II., omogućuje se transport vodika preko granice države članice s jednom ili više trećih zemalja te dokazuju znatne koristi za najmanje dvije države članice, u skladu s posebnim kriterijima navedenima u članku 4. stavku 3. Izračun koristi za države članice provodi i objavljuje ENTSO za plin u okviru desetogodišnjeg plana razvoja mreže na razini Unije;

(j) kad je riječ o projektima od zajedničkog interesa u kategoriji utvrđenoj u točki 5. Priloga II., najmanje dvije države članice i treća zemlja mogu upotrebljavati projekt za transport antropogenog ugljikova dioksida.

(3) Kad je riječ o projektima koji pripadaju kategorijama navedenima u točki 1. podtočkama (a), (b), (c) i (e) Priloga II., kriteriji iz članka 4. ocjenjuju se na sljedeći način:

(a) integracija tržišta, tržišno natjecanje i fleksibilnost sustava mjere se u skladu s analizom iz posljednjeg dostupnog desetogodišnjeg plana razvoja elektroenergetske mreže na razini Unije, posebno:

i. za prekogranične projekte, izračunom učinka na prijenosnu sposobnost mreže u oba smjera protoka energije izmjerenog u odnosu na količinu električne energije (u megavatima) i njihova doprinosa postizanju minimalnog cilja međupovezanosti od 15 %, a za projekte sa znatnim prekograničnim učinkom, izračunom učinka na prijenosnu sposobnost mreže na granicama između predmetnih država članica, između predmetnih država članica i trećih zemalja ili unutar predmetnih država članica te na ravnotežu ponude i potražnje i rada mreža u predmetnim državama članicama;

ii. za područje analize iz Priloga V., procjenom učinka u odnosu na troškove proizvodnje i prijenosa te razvoja i konvergencije tržišnih cijena za cjelokupni energetski projekt u okviru različitih scenarija planiranja, posebno vodeći računa o promjenama nastalima u redoslijedu vrijednosti;

(b) prijenos proizvodnje energije iz obnovljivih izvora u glavne centre potrošnje i skladišta mjeri se u skladu s analizom iz posljednjeg dostupnog desetogodišnjeg plana razvoja elektroenergetske mreže na razini Unije, posebno:

i. za prijenos električne energije, procjenjivanjem količine kapaciteta proizvodnje energije iz obnovljivih izvora (prema tehnologiji, u megavatima), koja je povezana i prenesena zahvaljujući projektu, u usporedbi s količinom planiranog ukupnog proizvodnog kapaciteta iz tih vrsta obnovljivih izvora energije u predmetnoj državi članici 2030. u skladu s nacionalnim energetskim i klimatskim planovima koje su države članice dostavile na temelju Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća[3];

[3] Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća

ii. za skladištenje električne energije, usporedbom novog kapaciteta predviđenog projektom s ukupnim postojećim kapacitetom za istu tehnologiju skladištenja u području analize iz Priloga V.;

(c) sigurnost opskrbe, interoperabilnost i siguran rad sustava mjere se u skladu s analizom provedenom u posljednjem dostupnom desetogodišnjem planu razvoja elektroenergetske mreže na razini Unije, posebno procjenom učinka projekta na očekivani gubitak opterećenja za područje analize iz Priloga V. u smislu adekvatnosti proizvodnje i prijenosa za skup karakterističnih razdoblja opterećenja, uzimajući u obzir očekivane promjene ekstremnih vremenskih uvjeta povezanih s klimom i njihov utjecaj na otpornost infrastrukture. Prema potrebi, mjeri se učinak projekta na samostalnu i pouzdanu kontrolu rada sustava i usluga.

(4) Kad je riječ o projektima koji pripadaju kategoriji utvrđenoj u točki 1. podtočki (d) Priloga II., kriteriji navedeni u članku 4. ocjenjuju se na sljedeći način:

(a)	Razina održivosti	Ovaj se kriterij mjeri procjenom opsega kapaciteta mreža za priključivanje i prijenos varijabilne energije iz obnovljivih izvora.
(b)	Sigurnost opskrbe	Ovaj se kriterij mjeri razinom gubitaka u distribucijskim i/ili prijenosnim mrežama, postotkom iskorištenosti (tj. prosječnog opterećenja) sastavnih dijelova elektroenergetske mreže, raspoloživošću sastavnih dijelova mreže (u vezi s planiranim i neplaniranim održavanjem) i utjecajem projekta na učinkovitost rada mreže, trajanjem i učestalošću prekida, uključujući poremećaje povezane s klimom.
(c)	Integracija tržišta	Ovaj se kriterij mjeri procjenom primjene inovacija u upravljanju sustavom i međupovezivanju, kao i razine integracije s drugim sektorima i omogućivanja novih poslovnih modela i tržišnih struktura.
(d)	Sigurnost mreže, fleksibilnost i kvaliteta opskrbe	Ovaj se kriterij mjeri procjenom inovativnog pristupa fleksibilnosti sustava, kibersigurnosti, učinkovitoj operabilnosti između razina operatora prijenosnih sustava i operatora distribucijskih sustava, sposobnosti uključivanja upravljanja potrošnjom, skladištenja, mjera energetske učinkovitosti, troškovno učinkovite upotrebe digitalnih alata i IKT-a za praćenje i kontrolu, stabilnosti elektroenergetskog sustava te kvalitete napona.

(5) Kad je riječ o vodiku iz kategorije utvrđene u točki 3. Priloga II., kriteriji navedeni u članku 4. ocjenjuju se na sljedeći način:

2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, SL L 328, 21.12.2018., str. 1.

(a) održivost se mjeri kao doprinos projekta: smanjenju emisija stakleničkih plinova u različitim primjenama u krajnjoj potrošnji, kao što su industrija ili promet; fleksibilnosti i mogućnosti sezonskog skladištenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora; ili integraciji vodika iz obnovljivih izvora;

(b) integracija tržišta i interoperabilnost mjere se izračunavanjem dodatne vrijednosti projekta za integraciju tržišnih područja i konvergenciju cijena u odnosu na sveukupnu fleksibilnost sustava;

(c) sigurnost opskrbe i fleksibilnost mjere se izračunavanjem dodatne vrijednosti projekta za otpornost, raznolikost i fleksibilnost opskrbe vodikom;

(d) tržišno natjecanje mjeri se doprinosom projekta diversifikaciji opskrbe, uključujući olakšavanje pristupa domaćim izvorima opskrbe vodikom.

(6) Kad je riječ o projektima pametne plinske mreže koji pripadaju kategoriji utvrđenoj u točki 2. Priloga II., kriteriji iz članka 4. ocjenjuju se na sljedeći način:

(a) razina održivosti mjeri se procjenom udjela plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova integriranih u plinsku mrežu, povezanih ušteda emisija stakleničkih plinova prema dekarbonizaciji ukupnog sustava i odgovarajućeg otkrivanja istjecanja;

(b) kvaliteta i sigurnost opskrbe mjere se procjenom omjera pouzdano dostupne opskrbe plinom i vršne potražnje, udjela uvoza zamijenjenog lokalnim plinovima iz obnovljivih izvora i niskougljičnim plinovima, stabilnošću rada sustava, trajanja i učestalošću prekida po potrošaču;

(c) olakšavanje pametne integracije energetskog sektora mjeri se procjenom ušteda troškova omogućenih u povezanim energetskim sektorima i sustavima, kao što su toplinski i energetski sustav, promet i industrija.

(7) Kad je riječ o projektima elektrolizatora koji pripadaju kategoriji utvrđenoj u točki 4. Priloga II., kriteriji iz članka 4. ocjenjuju se na sljedeći način:

(a) održivost se mjeri procjenom udjela vodika iz obnovljivih izvora ili vodika koji ispunjava kriterije definirane u točki 4. podtočki (a)ii. Priloga II., a koji je integriran u mrežu, i povezanih ušteda emisija stakleničkih plinova;

(b) sigurnost opskrbe mjeri se procjenom doprinosa zaštiti, stabilnosti i učinkovitosti rada mreže, među ostalim procjenom izbjegnutog ograničavanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora;

(c) olakšavanje pametne integracije energetskog sektora mjeri se procjenom ušteda troškova omogućenih u povezanim energetskim sektorima i sustavima, kao što su plinske mreže, mreže vodika, elektroenergetske i toplinske mreže, prometni sektor i sektor industrije te omogućeni opseg upravljanja potrošnjom.

PRILOG V.

ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI ENERGETSKOG SUSTAVA

Metodologija za usklađenu analizu troškova i koristi energetskog sustava za projekte od zajedničkog interesa zadovoljava sljedeća načela:

(1) područje za analizu pojedinačnog projekta uključuje sve države članice i treće zemlje na čijem se području provodi projekt, sve neposredno susjedne države članice i sve druge države članice na koje projekt ima znatan učinak. U tu svrhu ENTSO za električnu energiju i ENTSO za plin surađuju sa svim nadležnim operatorima sustava u relevantnim trećim zemljama;

(2) svaka analiza troškova i koristi uključuje analize osjetljivosti povezane sa skupom ulaznih podataka, datum puštanja u rad različitih projekata u istom području analize te druge važne parametre;

(3) njome se definira analiza koju treba provesti na temelju relevantnog skupa višesektorskih ulaznih podataka utvrđivanjem učinaka sa svakim projektom i bez njega;

(4) u njoj se daju smjernice za razvoj i primjenu modela mreže i tržišta potrebnih za analizu troškova i koristi. Modeliranje omogućuje potpunu procjenu gospodarskih učinaka, uključujući integraciju tržišta, sigurnost opskrbe i tržišnog natjecanja, društvenih, okolišnih i klimatskih učinaka, među ostalim i međusektorskih. Metodologija uključuje pojedinosti o tome zašto se i kako izračunavaju koristi i troškovi te što uključuju;

(5) uključuje i objašnjava kako se načelo energetske učinkovitosti na prvom mjestu provodi u svim koracima desetogodišnjih planova razvoja mreže;

(6) njome se osigurava utvrđivanje država članica na koje projekt ima neto pozitivan učinak, korisnika, država članica na koje projekt ima neto negativan učinak te nositelja troškova;

(7) u njoj se u obzir uzimaju barem kapitalni rashodi, operativni rashodi i rashodi održavanja tijekom procijenjenog životnog vijeka projekta i, prema potrebi, troškovi prestanka rada i gospodarenja otpadom. U metodologiji se daju smjernice o diskontnim stopama, procjeni životnog vijeka i preostaloj vrijednosti koje će se upotrebljavati za izračun troškova i koristi;

(8) njome se osigurava da se mjere prilagodbe klimatskim promjenama poduzete za svaki projekt procjenjuju i da odražavaju trošak emisija stakleničkih plinova u skladu s drugim politikama Unije.

PRILOG VI.

SMJERNICE ZA TRANSPARENTNOST I SUDJELOVANJE JAVNOSTI

(1) Priručnik o postupanju iz članka 9. stavka 1. sadržava barem:

(a) specifikacije relevantnih zakonodavnih akata na kojima se temelje odluke i mišljenja za različite vrste relevantnih projekata od zajedničkog interesa, uključujući zakonodavstvo o okolišu;

(b) popis relevantnih odluka i mišljenja koje je potrebno pribaviti;

(c) imena i podatke za kontakt nadležnog tijela, drugih tijela i glavnih predmetnih dionika;

(d) tijek rada, s opisom svake faze postupka, uključujući okvirni vremenski raspored i sažet pregled postupka odlučivanja za različite vrste relevantnih projekata od zajedničkog interesa;

(e) informacije o opsegu, strukturi i razini pojedinosti dokumenata koji se dostavljaju uz zahtjev za donošenje odluka, uključujući kontrolni popis;

(f) faze i načine sudjelovanja javnosti u postupku;

(g) načine na koje nadležno tijelo, druga predmetna tijela i promotor projekta dokazuju da su mišljenja izražena tijekom javnih savjetovanja uzeta u obzir, na primjer navodeći izmjene unesene u pogledu lokacije i nacrta projekta, ili na koje obrazlažu zašto takva mišljenja nisu uzeta u obzir;

(h) koliko je god moguće, prijevode sadržaja na sve jezike susjednih država članica u koordinaciji s njima.

(2) U detaljnom rasporedu iz članka 10. stavka 5. točke (b) utvrđuju se barem:

(a) odluke i mišljenja koje je potrebno pribaviti;

(b) tijela, dionici i javnost na koje se postupak vjerojatno odnosi;

(c) pojedine faze postupka i njihovo trajanje;

(d) ključne etape i njihovi rokovi s obzirom na sveobuhvatnu odluku koju treba donijeti;

(e) sredstva koja planiraju tijela i moguća dodatna potrebna sredstva.

(3) Ne dovodeći u pitanje zahtjeve za javna savjetovanja u skladu sa zakonodavstvom o okolišu, u cilju povećanja sudjelovanja javnosti u postupku izdavanja dozvola i prethodne obaviještenosti i dijaloga s javnošću primjenjuju se sljedeća načela:

(a) dionici na koje utječe projekt od zajedničkog interesa, uključujući relevantna nacionalna, regionalna i lokalna tijela, vlasnike zemljišta i građane koji žive u blizini projekta, opću javnost i njihova udruženja, organizacije ili skupine, detaljno se otvoreno i transparentno obavješćuju te se od njih traži mišljenje u ranoj fazi, kada se mogući razlozi za zabrinutost javnosti još mogu uzeti u obzir. Prema potrebi, nadležno tijelo aktivno podupire aktivnosti koje poduzima promotor projekta;

(b) nadležna tijela osiguravaju da se postupci javnog savjetovanja za projekte od zajedničkog interesa grupiraju kad je to moguće, uključujući javna savjetovanja koja su već propisana nacionalnim pravom. Svako javno savjetovanje mora obuhvatiti sva predmetna pitanja povezana s određenom fazom postupka; drugim riječima, nijedno

takvo pitanje ne smije se obrađivati u više javnih savjetovanja, nego samo u jednom; međutim, jedno javno savjetovanje može se održati na više od jedne geografske lokacije. Pitanja upućena na javno savjetovanje jasno se navode u priopćenju o javnom savjetovanju;

(c) komentare i primjedbe moguće je dati samo u od početka javnog savjetovanja do isteka roka.

(4) Koncept sudjelovanja javnosti uključuje barem informacije o sljedećem:

(a) predmetnim i uključenim dionicima;

(b) predviđenim mjerama, uključujući predložene lokacije i datume posebnih sastanaka;

(c) vremenskom okviru;

(d) ljudskim resursima kojima su dodijeljeni određeni zadaci.

(5) U kontekstu javnog savjetovanja koje se provodi prije podnošenja zahtjeva za prijavu, predmetne strane najmanje:

(a) prije početka savjetovanja objavljuju informativni letak od najviše 15 stranica u kojem se jasno i sažeto navode opis, namjena i preliminarni vremenski raspored razvojnih faza projekta, nacionalni plan razvoja mreže, razmatrani alternativni pravci, vrste i značajke mogućih učinaka, uključujući prekogranične i međunarodne učinke, te moguće mjere za ublažavanje. U informativnom letku navode se i adrese internetskih stranica projekta od zajedničkog interesa iz članka 9. stavka 7., platforme za transparentnost iz članka 23. i priručnika o postupanju iz točke 1.;

(b) objavljuju informacije o savjetovanju na internetskim stranicama projekta od zajedničkog interesa iz članka 9. stavka 7., na oglasnim pločama ureda lokalnih uprava i u najmanje dvije lokalne medijske kuće;

(c) pismeno pozivaju relevantne dionike, udruge, organizacije i skupine na posebne sastanke na kojima se raspravlja o pitanjima koja izazivaju zabrinutost.

(6) Na internetskim stranicama projekta iz članka 9. stavka 7. objavljuje se najmanje sljedeće:

(a) datum posljednjeg ažuriranja tih stranica;

(b) prijevodi njihova sadržaja na sve jezike država članica na koje se projekt odnosi ili na koje projekt ima znatan prekogranični učinak u skladu s točkom 1. Priloga IV.;

(c) informativni letak iz točke 5. usklađen s najnovijim podacima o projektu;

(d) netehnički i redovito ažurirani sažetak trenutačnog stanja projekta, uključujući geografske podatke, u kojem su, u slučaju ažuriranja, jasno navedene promjene u odnosu na prethodne verzije;

(e) plan provedbe iz članka 5. stavka 1. usklađen s najnovijim podacima o projektu;

(f) sredstva koja je Unija raspodijelila i isplatila za projekt;

(g) planovi projekta i javnog savjetovanja, u kojima se jasno navode datumi i mjesta javnih savjetovanja i rasprava te predviđena pitanja relevantna za te rasprave;

(h) podaci za kontakt radi dobivanja dodatnih informacija ili dokumenata;

(i) podaci za kontakt za podnošenje komentara i primjedbi tijekom javnih savjetovanja.